

Мозолевский Борис Николаевич родился 4 февраля 1936 года в с. Николаевка Веселиновского района Николаевской области в семье колхозника. После окончания средней школы учился в авиационном училище, некоторое время служил в авиации.

После демобилизации переехал в Киев, где на протяжении почти десяти лет работал кочегаром. Без отрыва от производства в 1958 году заочно окончил историко-философский факультет Киевского государственного университета им. Т.Г. Шевченко. После окончания университета с 1965 по 1968 годы работал редактором в издательстве «Наукова думка» в Киеве, редактировал издание археологической тематики. Внештатно работал в Институте археологии. В одной из экспедиций познакомился с выдающимся украинским археологом А.И. Тереножкиным. Это знакомство на долгие годы связало Б. Мозолевского с археологией. В 1969-1970 годах он принимает участие в экспедиции, которая исследовала Гайманову Могилу.

Руководил экспедицией, обнаружившей в 1971 г. в Днепропетровской области знаменитое скифское царское погребение под курганом Толстая Могила. Пектораль (золотое нагрудное украшение) из этого кургана в настоящее время хранится в Музее исторических сокровищ в Киеве. В этом же году Б. Мозолевский становится младшим научным сотрудником Института археологии АН УССР. В 1980 г. защитил кандидатскую диссертацию. С 1986 г. работал заведующим отделом, потом - сектором скифской археологии Института археологии АН УССР вплоть до конца жизни.

Еще в школе проявился поэтический талант Бориса, в Киеве он продолжал писать стихи. Первые сборники поэта вышли на русском языке "Начало марта" (1963), "Шиповник" (1963), "Зарево" (1971). Потом книги выходят только на украинском языке "Червоне вітрило" (1976), "Веретено" (1980) и другие.

Итогом многолетних научных археологических исследований Б. Мозолевского стала щедро иллюстрированная золотыми украшениями из скифских могил, а также стихами поэта книга "Скифская степь" (1983).

Стал членом Союза писателей в 1971 г.

В 1993 г. был удостоен памятного диплома "Золотой скиф" Института археологии АН Украины и Совета Киевской академии Евробизнеса.

Умер 13 сентября 1993 г. в Киеве.

Творчество Б.Г. Мозолевского

- Мозолевский, Б. Начало марта : стихи / Б.Мозолевский ; вступ. Статья Л. Вишеславского. – К. : Радянський письменник, 1963. - 105 с.
- Мозолевский, Б. Шиповник : стихи / Б. Мозолевский. - К. : Молодь, 1967. – 94 с.
- Мозолевський, Б. Червоне вітрило : поезії / Б. Мозолевський. - К. : Радянське письменник, 1976. – 102 с.
- Мозолевський, Б. Товста могила / Б. Мозолевський. - К. : Наукова думка, 1979. – 248 с.
- Мозолевський, Б. Веретено : поезії / Б. Мозолевський. - К. : Молодь, 1980. – 96 с.
- Мозолевський, Б. Земля Парфена Гречаного : вірш / Б. Мозолевський // Дніпро. - 1981. - № 11. - С. 6.
- Мозолевський, Б. Скiфський степ / Б. Мозолевський. - К. : Наукова думка. 1983. – 199 с.
- Мозолевський, Б. Кохання на початку осені : вірші, поеми / Б. Мозолевський. - К. : Радянський письменник, 1985. – 134 с.
- Мозолевський, Б. І мить як вік : поезії / Б. Мозолевський ; передм. В.Забаштанського. - К. : Дніпро, 1986. – 173 с.
- Мозолевський, Б. Материнське поле : вірші / Б. Мозолевський // Вітер з лиману : поезії. - Одеса, 1988. - С. 156-158.
- Мозолевський, Б. Прийми гірку мою сльозу : вірші / Б.Мозолевський // Київ. - 1989. - № 11. - С. 3-7.
- Мозолевський, Б. Дорогою стріли : поезії / Б.Мозолевський. - К. : Рад письменник, 1991. – 159 с.
- Мозолевський, Б. "Чиї ви діти, яничари?" / Б.Мозолевський // Радянське Прибужжя. - 1992. - 4 лют.

- Мозолевський, Б. Запорізький триптих : вірші / Б.Мозолевський. - Радянське Прибужжя. - 1993. - 18 верес.
- Мозолевський, Б. Вітер провулком ридає : вірш / Б.Мозолевський // Час. -1996. - 9 лют. - С. 11.
- Мозолевський, Б. Дума про степ / Б.Мозолевський // Дніпро. - 1996. - № 11. - С.6-49.
- Мозолевський, Б. Вірші / Б. Мозолевський // Література рідного краю : Письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / Ред. Н.М. Огренич. - Миколаїв, 2003. - С. 106-107.
- Мозолевський, Б. Скіфський степ; Земля Парфена Гречаного : вірші /
- Б. Мозолевський // Миколаївський оберіг. - Миколаїв, 2004. - С. 75-77.
- Мозолевський, Б. Скіфський степ / Б.Мозолевський. - Київ: Темпора, 2005. - 191 с.
- Мозолевський, Б. Вірші / Б. Мозолевський // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1. - С. 46.
- Мозолевський, Б. Поклик степу : вірші / Б. Мозолевський // Літературна Україна. - 2006. - 9 лют. - С. 5.
- Мозолевський, Б. Скіфський степ / Б. Мозолевський // Культура і життя. - 2006. - 22 лют. - С. 7.
- Мозолевський, Б. Поезії / Б. Мозолевський. - К. : Темпора, 2007. - 584 с.
- Мозолевський, Б. Вечерняя элегия : стихи / Б. Мозолевський // Украина. Русская поэзия. XX век : антология / упор. Ю. Каплан. - К. : Юг, 2007. - С. 151-153.

О жизни и творчестве Б.Г. Мозолевского

- Бойченко, В. Стрілою правди : про книжку поета-земляка Б. Мозолевського / В.Бойченко // Щотижня. - 1992. - 12 верес.
- Борис Мозолевський : біограф. довідка // Література рідного краю : Письменники Миколаївщини : посібник-хрестоматія / ред. Н. М. Огренич. - Миколаїв, 2003. - С. 105.
- Гаркуша, Н. М. Сокровищ скифских первооткрыватель / Н. М. Гаркуша // Скиф. - 2003. - 16 февр. - С. 20.
- Гаркуша, Н. М. Мозолевский Б.Н. : [біограф. справка] / Н. М.Гаркуша // Николаевцы. 1789-1999 : энцикл. словарь. - Николаев, 1999. - С. 231.
- Губенко, В. З думою про Мозолевського / В. Губенко // Радянське Прибужжя. - 1995. - 16 лют.
- Дзюба, І. Борисові Мозолевському – 50 / І. Дзюба // Літературна Україна. - 1986. - 6 лют.
- Думанский, В. День Пекторали / В. Думанский // Зеркало недели. - 2008. - № 32(30 авг.). - С. 21.
- Кіпіані, В. Співець "кароокої Скіфії" : На світлу пам`ять Б.М. Мозолевського В. Кіпіані // Вечерний Николаев. - 1993. - 9 дек.
- Кухар-Онишко, О. Легенди скіфського степу : За мотивами лірики
- Б. Мозолевського / О. Кухар-Онишко // Український південь. - 1994. - 27 січ.
- Кухар-Онишко, О. На терезах вічності / О. Кухар-Онишко// Радянське Прибужжя. - 1995. - 17 жовт.
- Кухар-Онишко, О. У пошуках Скіфії / О. Кухар-Онишко // Радянське Прибужжя. - 1993. - 4 груд.
- Маслов, А. Скиф ушел...: Пам`яті Бориса Мозолевського / А. Маслов // Киевские ведомости. - 1993. - 29 окт.
- Месть скифских царей // Новое поколение. - 2003. - 29 окт. - С. 6.
- Мозолевський Б. М. : [корот. біогр. довідка] // Письменники Радянської України. - К., 1981.- С. 181.
- Мозолевський Б. М. : [біограф. довідка] // Письменники Радянської України, 1917-1987: біобібліогр. довідник. - К., 1988. - С. 384.
- Полин, С. Борис Мозолевский: дарить прошлое / С. Полин // Зеркало недели. - 2006. - 18-24 февр. - С.13.
- Попова, Г. Про взаємини та особисту дружбу з Б.М. Мозолевським у споминах А.В. Харлановича / Г. Попова // Краєзнавчий альманах. - 2006.– № 1. - С. 35- 39.
- Радишевський, Р. Батьку мій, сивий степе / Р. Радишевський // Київ. - 1984. - № 7. - С. 10-13
- Рижий, І. Голоси епох / І. Рижий // Друг читача. - 1986. - 11 груд.
- Рубан, В. Дослідник і співець скіфського степу / В. Рубан // Український південь. - 2006. - 2 берез. - С. 6.
- Рубан, В. Я памятник себе воздвиг / В. Рубан // Южная правда. - 2006. - 30 июня. - С. 3.

- Русецький, Л. Пролог до пісні / Л. Русецький // Донбас - 1983. - № 1. - С. 104-105.
- Славинський, М. Пектораль / М. Славинський // Віче. - 2006. - № 3/4. - С. 72-74
- Станко, В. Спомини про окремі штрихи з життя й діяльності
- Б.М. Мозолевського / В. Станко // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1.- С. 44-46.
- Старовойт, Л. В. Духовний потенціал творчості Бориса Мозолевського /
- Л. В. Старовойт // Науковий вісник Миколаївського державного університету : зб. наук. праць / ред. М. І. Майстренко. - Миколаїв : МДУ, 2008. - Вип. 17 : Філологічні науки. - С. 142-147.
- Старовойт, Л. В. Духовний потенціал творчості Бориса Мозолевського / Л. В. Старовойт // Письменники Миколаївщини : Літературно-критичні матеріали до курсу "Літературне краєзнавство" : навчальний посібник / Л. В. Старовойт. - Миколаїв : Іліон, 2007. - С. 108-116.
- Тупайло, С. Співець українського степу : (до 70-річчя Бориса Мозолевського) / С. Тупайло // Рідне Прибужжя. - 2006. - 18 лют. - С. 3.
- Харланович, А. Золоте відлуння пекторалі : (Спогоди про Бориса Мозолевського, археолога, поета, друга) / А. Харланович // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1. - С. 39-43.
- Чемерис, В. Пектораль / В. Чемерис // Літературна Україна. - 1996. - 1 серп.
- Череватенко, Л. "Я воскресну в тридцятім столітті" / Л. Череватенко // Літературна Україна. - 1998. - 2 лип. - С. 2.
- Черненко, Е. За одну из самых ценных археологических находок XX века - золотую скифскую пектораль - киевский ученый Борис Мозолевский получил трехкомнатную квартиру : интервью с доктором ист. наук, профессором Е. Черненко / Е. Черненко // Факты и комментарии. - 2006.- № 111(21 июня). - С.7.
- Шкварець, В. П. Борис Миколайович Мозолевський. Життя, творчість : навч. посібник / В. П. Шкварець ; ред. П. М. Тригуб. - Миколаїв : Видавництво МДГУ ім. П. Могили, 2006. - 242 с.
- Шкварець, В. Мозолевський Борис Миколайович (1936-1993) / В. Шкварець // Історія України. - 2010. - № 6-7. - С. 36-39.
- Шкварець, В. П. Історико-археологічна спадщина Бориса Мозолевського / В. П. Шкварець // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1. - С. 11-22.
- Шкварець, В. П. Кільки новітніх зауваг до вивчення історично-археологічної спадщини Б.М. Мозолевського / В. П. Шкварець // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1. - С. 23-26.
- Шкварець, В. П. Мозолевський Борис Миколайович / В. П. Шкварець // Миколаївці: визначні історики минулого. Про минуле заради майбутнього : підручник для студ. вищих навч. закладів / В. П. Шкварець ; ред. П. М. Тригуб. - Миколаїв, 2005. - С. 54-64.
- Шкварець, В. П. Поетична та прозова творчість ученого, історика, археолога Бориса Миколайовича Мозолевського / В. П. Шкварець // Краєзнавчий альманах. - 2006. - № 1. - С. 27-35.
- Шкварець, В. П. Про співця рідного краю - "кароокої Скіфії" - Бориса Миколайовича Мозолевського / В. П. Шкварець // Краєзнавчий альманах. - 2004. - № 1. - С. 124-131.
- Шпак, В. Людина, яка сміла бути / В. Шпак // Урядовий кур`єр. - 2006.- 4 жовт. - С. 7.
- Юсипенко, М. "Ще б книгу книг створити у безсонні..." / М. Юсипенко // Щотижня. - 1995. - 19 серп.